

Türkiye'deki tek kaçak inşaatı yapan Ermeni: Sevan Nişanyan

Posted on 24/06/2014

Ermeni kökenli, 1956 doğumlu Sevan Nişanyan hiç tartışmasız bir şekilde Türkiye'de entellektüel hayatın en renkli simalarından birisidir. Yazdığı "Yanlış Cumhuriyet" isimli kitabıyla Türkiye'de "Atatürk tabusunu" sorgulamış, seküler-milliyetçi Türklerin nefretini kazanmıştır. Müslümanların dini inançlarına yönelik eleştirileriyle, dindar kesimlerin öfkesiyle karşılaşmıştır. Feministleri, solcuları zaman zaman öfkelenmiştir; Ermeni soykırımını konusunda en açık sözlü fikirleri dile getirmiştir.

Sevan Nişanyan şu an itibarıyla İzmir'in Torbalı ilçesinde 2 yıllık hapis cezasının ilk ayını geçiriyor. Nişanyan, görünüşte, ifade ettiği aykırı düşünceler veya kimliği nedeniyle değil, imar yasasına aykırı olarak inşa ettiği bir ev nedeniyle hapse girmiş bulunuyor. Gerçekten öyle mi? Kaçak inşaat cenneti olan Türkiye'de neden sadece Sevan Nişanyan hapse girdi? İmar yasalarına aykırı inşaat yaptığı iddiasıyla verilen hapis cezası, onun aykırı görüşlerini cezalandırmanın bir kılıfı mı?

Herşey Sevan Nişanyan'ın 1995 yılında İzmir'in Selçuk ilçesine bağlı Şirince beldesine yerleşmesiyle başlıyor. Burası Nişanyan oraya yerleşip, beldedeki, yolları, viraneye dönen evleri onarıp, küçük ve şirin pansiyonlar açınca kadar Türkiye'de bile kimsenin adını duymadığı küçük bir yerleşim yeri.

Bugün ise, Sevan Nişanyan'ın eski eşi Müjde Tönbekici'nin verdiği rakamlara göre, Şirince yılda 600-800 bin yerli ve yabancı turist alan önemli bir turizm merkezine dönüşmüş durumda. Nişanyan Şirince'ye yerleştikten sonra, beldeye olan katkıları nedeniyle kısa sürede belde sakinlerinin gönlünü kazanıyor. Ama beldede giriştiği bütün inşaat ve onarım

işleri ciddi bürokratik engellerle karşılaşılıyor. Ve 2001 yılında imar kanununa aykırı bulunan inşaatları nedeniyle 10 ay hapis cezasına çarptırılıyor ve hapse giriyor.

Sevan Nişanyan'ın yaptığı inşaatları ceza kovuşturmasına tabi tutan yetkililerin görünüşte haklı bir sebepleri bulunuyor. Şirince kentsel sit alanı ilan edilmiş bir yerleşim yeri. Ancak sit alanı ilan edilen yerler için çıkarılması gereken "geçiş dönemi yapılaşma koşullarını" düzenleyen mevzuat ise hiç bir şekilde çıkarılmıyor.

Ve bunun sonucu olarak Nişanyan kendisine ait araziye 40 metrekarelik küçük bir klube yaptığı için iki yıl hapis cezasına çarptırılıyor. Nişanyan'a bu yörede yaptığı izinsiz bakım-onarım ve inşaatlar için açılmış onlarca dava bulunuyor. Nişanyan bu ceza davalarının da "hapis cezasıyla" sonuçlanması durumunda yaşamının geri kalanını cezaevinde geçirme tehdidi altında bulunuyor.

Eski eşi Nişanyan'ın cezaevine girmesine yol açan süreci şöyle anlatıyor:

"Şirince sit alanı, kentsel sit alanı ilan ediliyor. Bütün çevre dokusuyla, geniş ölçekli, doğal bir sit alanı olarak yeni bir statüye kavuştu. Bu nedenle, istediğiniz gibi inşaat yapamıyorsunuz. Bu tamam. Lakin kanunda imar planı çıkana kadar, hükümetin hemen bir yıl içinde çıkarması gereken, geçiş dönemi yapılaşma koşulları diye bir paragraf var. O çerçevede inşaat yapabilmeniz lazım. Bakın, otuz yıl geçti diyoruz, ne bu geçiş dönemi yapılaşma konuları Şirince'de tam olarak netleşti, ne de imar planı çıktı. Bu süreç içinde çok zorlandık, inşaatlarımızı yapamadık. Elli kere Anıtlar Kurulu'nu ziyaret ettik, izinleri alamadık. Sevan durmak bilmeyen bir adam olduğu için onlarca kez kapılarını aşındırdı; sonra da 'Yeter gari' dedi ve başladı inşaata."

Bu hapis cezalarının aslında onun kimliğini ve düşüncelerini hedef aldığını düşünen Sevan Nişanyan, cezaevine girmeden önce buruk, kırgın ve öfkeliydi. Türkiye'nin duayen gazetecilerinden Hasan Cemal'e duygularını şöyle ifade ediyordu:

“Hayatım boyunca kitaplarımla, bu köydeki çalışmalarımı hep bu toplum için iyi bir şeyler yapmaya çalıştım, faydalı bir şeyler yapmaya çalıştım. Ama karşılığında ne mi gördüm? Karşılığında devletten her zaman kuşku, düşmanlık ve zorbalık gördüm. Etnik ve siyasi önyargı gördüm. Ne yazık ki hep saygısızlık ve alçaklık gördüm. Beş hükümet, sekiz kaymakam, bilmem kaç bakan ve vali değişti. Arada düzgün konuşan bir iki kişiye denk gelip umutlandık. Ama sonuçta değişen hiçbir şey yok.”

Nişanyan aldığı cezanın ardında yatan gerçek motivasyonun ne olduğuna ilişkin düşüncelerini daha önceki bir mülakatta daha da çık bir şekilde ifade ediyordu:

“Bu süreçte benim Ermeni olmamın oynadığı rol apaçık. Türkiye’de sıra dışı herhangi bir şey yapan herkes cezalandırılır. İstersen soyadın ‘Öztürk’ olsun, fark etmez. Sıra dışı veya kişilikli bir iş yaparsan cezalandırılırsın. Bir de üstüne Ermeni’ysen bu katmerlenir.”

Sevan Nişanyan’ın bu cezayı “kaçak inşaat” için değil de, Türkiye’de pek çok tabuyu zorlayan düşünceleri ve açıklamaları nedeniyle aldığı başka insanlar tarafından da sıklıkla dile getirilen bir görüş. Nişanyan’ın serbest bırakılması için ulusal ve uluslararası düzeyde yürütülen bir imza kampanyasında şu görüşler dile getiriliyor:

“Kaçak inşaat cenneti olan Türkiye’de kimseye ceza verilmezken yazar Sevan Nişanyan, Şirince Köyü’nde kendi mülkü üzerinde kaçak inşaat yaptığı gerekçesiyle cezalandırılarak 2 Ocak tarihinden itibaren İzmir-Torbalı cezaevinde tutulmaktadır. Ayrıca Şirince’de yarattığı eserlerden dolayı mimarlık nobeli ile taçlandırılması gerekirken, hakkında açılan 17 davadan dolayı yaklaşık 50 yıllık bir ceza tehdidi ile de karşı karşıyadır. Aslında herkesin bildiği gibi Sevan Nişanyan’ın davalarının kaçak inşaat ile bir ilgisi yoktur. Bu cezalar resmi ideolojiye karşı tarih ve dil çalışmalarından dolayı verilmektedir.”

Başka bir imza kampanyasında ise Nişanyan’ın hapis cezası almasının asıl gerekçesinin onun İslamiyet hakkında ileri sürdüğü görüşlerden kaynaklandığı iddia ediliyor:

“Kendi arsasına yaptığı bir köy evi için 2+2 yıl hapis cezası alan Sevan Nişanyan’a yapılan adaletsizliği kınıyoruz! Kaçak yapılar ve çarpık kentleşme cehennemi olan ülkemizde Şirince’yi bir turizm ve kültür cenneti haline getiren Nişanyan’a verilen ceza haksız ve utanç vericidir. Müslümanların çoğunlukta olduğu bir ülkede, İslam’la ilgili alaycı ya da küçümseyici ifadelerin nefret suçu kapsamına giremeyeceğini savunduğundan dolayı hakkında açılmış 13,5 aylık bir dava daha bulunan Sevan Nişanyan’a verilen bu ağır ve haksız mahkûmiyetin, imar mevzuatı sebebiyle verilmiş olduğuna inanmıyoruz. Sevan Nişanyan’ın mahkûmiyeti vicdanları zedeleyen ve fikir özgürlüğü umutlarını gölgeleyen yüzkızartıcı bir karardır.”

Kısacası, Nişanyan’ın hapse girmesinin “kaçak inşaatla” falan bir alakasının bulunmadığını düşünen hatırı sayılır bir grup bulunuyor Türkiye’de.

Gerçekten de, hükümete karşı başlatılan ama ağır baskılar nedeniyle bir türlü ilerlemeyen yolsuzluk soruşturması İstanbul’da değeri milyon dolarları bulan inşaatların ruhsatlarının yasalara aykırı bir şekilde verildiğini gözler önüne sererken, küçücük bir beldede kendi arsasına küçük bir klube yapan bir Ermeninin kendisini hapiste bulması trajik komik bir görüntü ortaya koyuyor. Türkiye’yi anlamak için epeyce üzerine düşünülmesi gereken bir görüntü bu...

Kaynak: al-monitor.com